

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” ese:
Marti'a, Jout'a și Sambat'a.
Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șiese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe șiese luni 14 fr. pe
anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 55.

Marti, 24 | 12 Maiu

1881.

Telegram'a „Gazetei Trans.”

Bucuresci 24/12 Maiu 1881. Serbarea încoronarei fû splendida. Santirea coróneloru și transportarea loru s'a seversitu, conformu programei, cu pompa estraordinaria între aclamarile entusiastice ale unei imense poporatiuni. Bucurescii stralucescu în Stindarte și ghirlande. Defilarea delegatiloru celor 32 judetie în costumuri tieranesci era imposanta. Sear'a capital'a a fostu splendidu illuminata. Luni defilarea grupuriloru comerțului, industriei, cu carele festive, fû multu admirata, și aplaudata. Regele, Regin'a și mostenitorulu au fostu primiti pretutindeni cu urale infinite. Deputatinnea militara austriaca, condusa de comandantulu Transilvaniei, generalulu Buer a asistatu la serbare. Defilarea armatei este amanata din causa ploii.

Brasiovu 12/24 Maiu.

Diu'a de 10 Maiu a fostu pentru poporulu romanu un'a din cele mai frumóse și mai sante dile. Acést'a di a fostu salutata cu bucuria de intrég'a romanime dintre Carpati și Dunare. În acést'a di, care va remané în annalele statului romanescu, cá ceá mai mare di a timpiloru moderni, s'a încoronatu greu'a opera de regenerare și de emancipare nationale a fratiloru nostri de preste Carpati. În acést'a di de bucuria nationale Romani'a mandra și voiósa — dupa patru seculi de o îndelungata umilintia și de lupte nefarsite pentru esistenti'a și independenti'a s'a nationale — puse plina de gloria stralucit'a coróna regale a lui Mihaiu și Stefanu pe capulu viteazului rege, care a condusu din victoria în victoria pe campile înca sangerande ale Bulgariei pe vitejii ei fii.

Maretiulu actu indeplinitu în acést'a maretia di de 10 Maiu este ultimulu cuventu alu unei natiuni june și pline de viétia, care luandu-'si de singuru îndreptariu libertatea, adeveratulu sóre alu vietiei unni poporu, s'a aventatu la innalt'a situatiune politica, unde se afla astadi numai prin propriile sale fortie, prin vitejia aretata de voinicii ei fii pe campii de lupta.

Cine a avutu mai multu cuventu se-se bucure în acést'a memorabila di de 10 Maiu este de siguru aceea pleiada de ómeni generosi și curagiosi, care infruntandu ori-ce pericole și nesfiindu-se de nici unu sacrificiu în grelele lupte angajate pentru radicarea nemului romanescu, plina de o nestramutata credintia în stramosiescile însusiri ale acestuia, n'a perdutu nici odata curagiulu și speranti'a, cá în fine luptele ei supraomnesci au se fia încoronate de celu mai stralucitu și mai deplinu succesu. Acést'a ilustra generatiune, din care numai pucini au mai ajunsu se vedea realizatu visulu de auru alu tineretiloru loru, pentru a vedé grandórea, la care a radicațu ea Romani'a și întregu némulu romanescu numai prin eroicele sale lupte, n'are decâtu se privésca numai câteva decenii îndereptu la situatiunea, în care se aflau atunci tierile romanesci, cari astadi constituescu mandrulu regatu alu Romaniei.

În adeveru pe atunci aceste frumóse și manóse tieri erau cu totulu sbuciumate de neintielegerile din laintru. Sguduite și stórse de averile și bogatiile loru prin furtunele din afara; ele traiau în o dejositoare umilintia uitate asia dicendu de toti si de cei mai multi considerate pe aceeași linia cu micile próvincii dela Dunare ale imperiului otomanu. Ele nu mai straluciau nici prin sgomotulu armelor, care alta data bagau spaim'a în pagani, nici prin instructiune, nici prin desvoltarea avutiiloru lor. Întunereculu celu mai crassu domnea pretutindinea; arbitrariulu se bucura de celu mai mare patronagi; umilintia domnea atátu pe tronu câtu și în poporu; sentimentele de demnitate și de

mandria nationale erau aprópe stinse în peptulu poporului romanescu; ideile de emancipare și de independintia nationale erau considerate numai cá nesce visuri de auru — se nu dicemu utopii — ce luasera nascere numai în capetele invapaiate prin idei occidentale ale catorva tineri generosi, admiratori ai falnicului trecutu alu Romanilor.

Ce deosebire astadi, candu umiltele tierisióre romanesci de odinóra, în urm'a uriasiloru progrese, facute într'unu timpu relativu fôrte scurtu, pe tóte terenele activitatii omenesci și în urm'a gloriei castigate prin eroismulu braviloru ei fii pe campii de lupta unite și aventate la rangulu politicu internationalu de regatu, se bucura de cea mai magulitóre consideratiune a lumii întregi. Generosii luptatori a carora maxima era: „luptati, luptati și veti invinge” privindu astadi cu madria la stralucitulu simbolu alu maririi romanesci pusu pe fruntea celui mai vitézu rege, fie-care póte cu dreptu cuventu dice: „et ego magna ejusdem pars fui!” Poporulu romanescu în descursulu luptetoru sale de emancipare a trecutu pên'acum prin tóte fasele necesarii regeneratiunii și consolidarii sale politice. Putemu dice, cá diu'a de 10 Maiu incheiandu period'a prunciei și a junetiei poporului romanescu, care a duratu seculi și a fostu plina de chinuri, de lupte grele și de deceptiuni de totu felulu: constitue începutulu unei període nóue, a períodei virilitatii și a productivitatii.

Acum, candu positiunea politica esterióra a statului romanescu este bine stabilita, cea dintaiu datoria a ómeniloru de statu, cari voru fi chiamati se conduca în viitoriu barc'a mandrului regatu romanescu, este, ca ei se-se puna pe pacinicele lucrari de consolidare interióra cu acelasiu zelu și devotamentu, cu care au conlucratu ilustrii loru antecessori la consolidarea lui politica esterióra. Tóta activitatea loru de aci înainte trebuie se-se concentreze asupr'a mariloru cestiuni vitali din laintru, asupr'a cestiuniloru economice, a financiiloru publice, c'unu cuventu asupr'a tuturoru cestiuniloru de organizare și propasire atatu materiale câtu și morale, ce sunt indispensabile pentru bunastarea și prosperitatea publica nationale, pentru-cá numai în chipulu acést'a 'si va puté indeplini noulu regatu romanescu chiamarea, ce-i este impusa de provedintia, și care este mare și grea!

„Traiesca mandrulu Regatu alu Romaniei!”

Discursulu d-lui Vincentiu Babesiu,

raportorulu comisiuniei de treidieci, alése de conferenti'a reprezentantiloru alegatoriloru romani din Transilvania și Ungari'a, rostitu în siedinti'a dela 2/14 Maiu a. c.
(Dupa însemnarile stenografice.)

(Urmare și fine.)

Din acestu punctu de manecare, Comisiunea D-vóstre, combinandu seriosu asupr'a modului, firesce ca a întimpinatu nu mai puține dificultati și a trebuitu se auda și se ie în consideratiune cele mai diferite opiuni. Ve poteti inchipui, înaintea unei probleme câtu de grele este pusu unu medicu, chiar' unu consiliu de medici, candu constata, cá unu greu morbu a cuprinsu tóte organele unni pacientu, i-a cuprinsu toti nervii și pēna la medua. Ori unde puni man'a — dóre, și pacientulu o respinge; ori care medicina 'i recomendi, nu-i place, nu vré se scia de ea! În daru 'i spuni, cá — morbulu ei mistuiesce poterile și cá n'are, decâtu se voiésca, și póte se fia vindecatu, elu nu-'ti crede pentru ca se teme, cá vrei se-'iu ucidi, și e mai plecatu însusi a se ucide!

Nime deci nu se va mira, candu voiu dice, cá ajunsesemu în Comisiune de a ne indoi chiaru de possibilitatea unei majoritati pentru unu modu órecare, macaru cá pricepem cu totii detorinti'nóstra de a cautá si formula unu atare modu — cu orice pretiu. Perplecitatea nóstra, firesce, trebuia

se crésca, cu câtu mai multu ne convingeamu de sitqatiunea complicata și de anevointi'a de a gasi punctulu, asupr'a caruia se ne concentramu atentiunea în prim'a linia. A trebuitu deci se ne facemu concessiuni, se procedemu din mai multe puncte de vedere, pe diferite cai, der' — spre ace l'asi scopu. (Bravo!) Astfelu amu fixatu punctele de manecare: Natiunea romana cu natiunea maghiara în legatura patriotica, cu dreptu egal, politicu și nationalu, în patri'a comuna. Din aceste puncte de manecare am venit u la cestiunea atitudinei, tienutei, pre care se-o adoptamu față de alegerile pentru diet'a tierei, recunoscundu, cá numai acea atitudine, respective tienuta, póte se fia buna, prin care scopulu nostru póte fi atinsu, séu celu puținu pusu în lumina dilei, pentru cá toti se-lu cunósca. (Asia e!) Astfelu s'a nascutu întrebarea: Cum romanii între grelele impregiurari de astadi se procéda, pentru cá domni dela potere și tier'a întrega se le cunósca scopulu, tendintiele și dorintiele? Si s'au facutu diferite propuneri, si amu ajunsu la stereotip'a cestiune de „activitate și pasivitate”, adéca, cá amu ajunsu a esaminá seriosu: óre potu romanii se pasiésca activi, resoluti la alegeri? Potu ei sperá a'si alege pre adeveratii loru barbari de incredere? Este oportunu adéca, impregiurarile, ce domnescu în sferele de susu, admitu ele speranti'a, cá presentandu-se puciniu deputati romani în Dieta, voru fi acolo bine primiti și ascultati cu gravaminele lor, și cu o programa nationala? Este cugetabilu și probabilu, cá vocile adeveratiloru reprezentanti romani voru fi cumpanite dupa valórea morala a natiunei romane, ér' nu, cá pēna acuma, simplu numerate și respinse? Este consultu, cá alegatorii romani prin tóte partile séu cercurile se pasiésca asemenea séu se-si acomodeze pasirea lor impregiurariloru locali? Si mai câte tóte alte asemeni scrupulositati. Si în consideratiunea legiloru, anume a legei electorali și a volniciei administrationali, s'au facutu propuneri, cá — nici unu alegatoriu romanu, care va voi se asculte svatulu nostru, se nu mérga la urna, și nici unu deputatu romanu, nici dintr'o parte se nu se presinte în Dieta, — estmodu, manifestandu nemulti'a mire a generala a romaniloru și declinandu dela noi ori-ce responsabilitate pentru relele și decaderea tierei; și s'au facutu érași propuneri, cá — toti alegatorii romani se fia întetiti a merge la urna și a alege, ori unde se póte, nationalisti romani, cari se mérga la dieta și se descria acolo relele, ce ne bantuescu și se-si puna tóte poterile spre ale delaturá, ér', unde nu se póte se reiésa romanu, acolo alegatorii nostri se spriginésca pre candidatii straini, cari si ei voru recunósce reulu și se voru ingagiá a-lu combate și vindecá, si s'au facutu propuneri, cá se-se urmeze o cale mijlocia, se se, aléga, pe unde se póte, putieni, dér' cei mai dibaci barbari romani, si érași, cá, — se se aléga numai prin partile ungare și banatice, unde pe temeiulu legei electorale, de va mai esiste dóra posibilitatea de a reesi la câteva locuri, ér' pentru partile transilvanice se se sustiena pasivitatea de pēna acum, regulandu-se ea inse, cá se devina mai reala și seriósa.

S'au adusu pentru aceste diferite propuneri cele mai plausibile argumente, s'a disu și recunoscutu, cá — naturalu ar' fi, cá alegatorii romani, cá cetatiani de statu, se participe cu totii la alegeri, ér' reprezentantii lor u la dieta; cáci dorimu si iubimu constitutionalismulu, și recunóschemu, cá acolo la dieta este locul, unde prin reforme ar' fi a se sterpi relele și a se votá si organizá binele pentru toti; dér' s'a reflectatu din alta parte, ca dá, asia ar' fi naturalu, déca legea si constitutiunea din adinsu nu ne ar' fi pus u în situatiune nenaturala, în casuri politice, facēndu-ne

imposibila séu celu puçinu necompatibila cu demnitatea nóstra nationala o astfelu de pasire si respective activitate.

Unu poporu, precum este celu romanu, de aproape trei milióne de suflete, unu factoru de atât'a insemnatate in statu, firesce cá are detorinti'a de a intrá in dieta, de a intrá in actiune, si de a conlucrá la binele publicu, candu inse se lucra de alegeri, atunci sciutu este, cá — acele trebuie se fia serióse, se receru dóue conditiuni indispensabilmente: 1. O lege electorala buna; 2. libertate electorala, adeca cá alegatorii se póta alege liberu. Fora de aceste conditiuni, alegerile suntu numai o mintiuna si insielatiune politica. (Asia e!)

A merge la urna fara de atinsele conditiuni, este a se pune in servitiulu poterii, a se face unélt'a Domniloru, spre ruinarea tieriei. (Asia e; dreptu e; se traiésca!) Astfelu de alegeri pururea au compromis libertatea si au impinsu tierile in prepastia; de astfelu de alegeri se ferésca D-dieu pre Romani! (Aplause generali, cu resunátorie strigari de: se traiésca! Asia e!)

Avemu o lege electorala, in unele privintie liberala, amu poté dice, buna; (Ba, se ferésca D-dieu! pentru romani ea este fórte rea!) dér' este asia numai la parere (Asia e!) cá-ce ea cuprinde restrictiuni, prin cari se paraliséza totu, cea ce pare bunu in ea, ér' specialminte pentru romani, si anume pentru cei din Transilvani'a, ea formalmente este intocmita, cá se reduca votulu poporului la nimic'a. (Asia e!)

Tóta lumea scie, cá Transilvani'a se numera intre tierile mai serace, de acea si cuot'a contributiunei ei este proportionalmente mai mica, decatu a partiloru ungurene; cu tóte acestea legea electorala a Ungariei statoresce pentru alegatorii rurali din Transilvani'a, cari mai toti suntu romani, unu censu multu mai mare, indoitu, intreitu si chiaru indicita mai mare, decatu pentru celealalte parti, firesce pentru de a despoia pre poporulu romanu de dreptulu electoralu si de a eliminá influinti'a reprezentantiloru sei din legislatiune. (Asia este!) Ei bine, cum se numimu noi acést'a dispositiune, absurda séu perfida?! Ce felu de tendintia au potutu urmá domnii maghiari legislatori, la crearea acelei legi si la compunerea si impartirea cercuriloru, prin care din urma operatiune de asemenea, si inca si in partile ungurene, efeptuira, cá multimea de romani abia ici-colea, prin sfortiari straordinari, póte scóte câte unu deputatu nationalu. Din cei 75 deputati, ce alegu partile transilvanice, romaniloru, dupa numerulu loru si cuot'a loru de contributiune in bani si in sange, ar' trebui se li se vina celu puçinu 40, pre candu dupa maiestria legeri si volnici'a administratiunei nici 10, ba nici 5 nu potu alege cu securitate! Apoi nu este aci evidentu scopulu de a scóte pre romani din legislatiune, cá se nu fia in stare de a aperi acolo nici drepturile tieriei, nici pe ale loru; nu este aci pipaibila rea voint'a, pipaibila sistem'a, de a tiené poporulu romanu pururea in juga, de alu exploatá pururea cá pe o unélt'a. (Asia e, asia e!)

Ei bine, intre astfelu de impregiurari póte fi seriosu vorb'a de activitate? asia intréba cei ce, nu de buna voia, nu din principiu, ci din fatalitatea aceloru impregiurari recomenda passivitatea. Si argumentulu este intru adeveru pré inteme'atu. Romanii, maioritarea precumpanitória a Transilvaniei, suntu invitati la més'a comuna in Budapest'a, dér', pre candu ei cu cuventulu suntu invitati cá egali in dreptu, in fapta li se puu o suta de pedece in cale, ér' la mésa in locu de scaunu cuviintiosu de siediutu, li se pune unu batiu cá in derisiune! (Asia e, bravo, se traiésca!)

Cá se ve ilustrezu cugetulu, domniloru de susu, 'mi permitu a ve enará unu incidentu de acum camu 12 ani, candu d-lu conte Iuliu Andrassy portá carn'a in Budapest'a. Fiindu vorb'a de nedreptatea, ce se face romaniloru ardeleni prin legea electorala, Esce'entia Sa se rosti, cá 'i ar placé pré multu si ar' dori, cá din Transilvani'a romanii se-i tramita macaru si 30 si mai multi deputati, dér' acéi'a inse se fia in tabar'a s'a; (ilaritate) se vorbésca si voteze cum D-sale 'i place; (hoho!) se-i fia adeca unelte. Va se dica, numai cá de unelte voiescu pe romani, si fiindu-ca se credu convinsi, cumca romanii inca s'au saturatu de a fi totu numai unelte altor'a, ca li s'a desceptatu consciinti'a si 'si sentu demnitatea si 'si cunosc dreptulu: ii decretéza simplu de scosi din viéti'a publica, si in parlamentu redusu la — nimicá! (Asia e, fórte dreptu!) Eata astfelu se esplica si precepe

intrég'a miserabil'a situatiune interna a patriei nóstre. Vedeti, pëna unde merge patriotismulu si intieleptiunea chiaru a celoru mai de frunte barbati de statu maghiari. Pré firescu lucru deci, cá intréga administratiunea publica la noi este inamica romanului, carei tóte interesele si cauzele nóstre suntu date in discretiune. (Asia e!) Cum deci póte se fia la noi vorb'a de libertate electorala? Unde s'a pomenitu, in er'a nóua a constitutionalismulu domniloru maghiari, intre romani asemenea libertate?! Atare libertate este concesa numai acelor alegatori romani, cari — mai scie D-dieu, din ce motive séu amagiri, mergu la urna espresu, spre a alege pe unelte domniloru. (Asia e!) Dér' administratiunea inca nici la atât'a nu se marginesce; deja inscrierea alegatoriloru romani, si la censurarea listelor, ea 'si permite fapte, abursuri ne mai audite. Amu vediutu, dela inceputulu domniei d-lui Tisza, in comitatulu Temesului, listele compuse prin comisiuni comitatense la faci'a locului prin comune, nopti intregi cu usile incuiate, censurandu-se de vice-comite si protonotariu, si pe bas'a denunciatiuniloru cerute dela notarii comunali, stergendu-se dintre alegatorii romani cu miile, 9000 din acelu unicu comitatu romanu, pre candu din tier'a intréga totu atunci in centru nu se stersesera decatu vr'o 900; ér' d-lu ministru de interne, interpelatu in dieta si reflectatu, ca faptulu se presenta cá unu abusu sistematicu, carui ar' fi a se pune capetu din oficiu, a refusatu directu a cercetá caus'a (destulu de reu!) avisandu pre cei vatamati in dreptulu loru la curtea de casatiune. Va se dica: 9000 de alegatori dintr'unu comitatu se faca 9000 de recursuri cu spese de vre-o 90,000 de florini!! — p-ntru cá — in celu mai bunu casu, se 'si revindece dreptulu de alegere, dupa actulu de alegere; (Asia e!) Dér' chiaru la alegeri ce vedemu! Vedemu pe bietulu romanu trasu impinsu de domnii oficianti si de unelte loru, amenintiati si siliti, uneori imbetati si tavaliiti la urna pentru omulu stapanirei! Chiaru la alegerile municipali si comunali le vedemu pre organele stapanirei smulgendu din manile bietulu romanu cedulu propria, si impunendu-i pe a domniloru, cá se iesa din urna tocmai contrarii poporului. (Asia e!)

Vai de astfelu de constitutiune si libertate, carea in locu se ridice, indrepte poporulu, 'lu tavalesce si demoraliséza! (Asia e! dreptu e! Va se dica legea e rea, e nedrépta, ér' aplicarea legeri, prin organele publice, si mai rea si nedrépta. (Asia e!) Si-asia este pretutindeni, unde reactiunea si despotismulu se incuiba sub masc'a constitutiunei si libertatii. Se ve aducu unu esemplu eclatantu din vecinulu statu, din Romani'a. Erá pe la inceputulu deceniulu 1870, candu guvernulu d-lui Lascaru Catargiu ocroteá tier'a. Dd-vóstre sciti, ca acolo alegatorii toti suntu romani, ca au o constitutiune si o lege electorala din cele mai liberali in Europ'a si acea scie tóta lumea; ca cei mai illustri patrioti in acea tíera suntu: Ion Bratianulu si Constantinu Rosetti. Ei bine, aduceti-ve aminte, ca acesti illustri patrioti si barbati de statu pre acelu timpu in tier'a intréga nu gasira colegiu electoralu, care se-i póta alege in Camere! Se ridicara apoi, cativa ani mai tardiu, grei nnori, grele pericule pe orizontulu tieriei, si domnitorulu Carol, pururea ageru la vedere, de locu recunoscu, ca nu despotii si reactionarii si falsificatorii drepturiloru poporului — suntu barbati, cari se scie infrunta acele pericule si a salvá esistinti'a si onórea tieriei. M. S'a chiamá deci pre Bratianulu la sine si-lu provocá se intre in actiune. Dér' Bratianulu ei respunde adeverulu, ca nu i este posibilu, cáci alegerile nu suntu libere. In eternu memorabile voru remané cuvintele, ce rosti, cá de scurtu respunsu, intieleptulu si patriotulu Domnitorulu: „Voiescu si voui face, cá alegerile se fia libere!“ Urmarile suntu cunoscute. Alegerile se facura libere. Bratianulu si cu partid'a nationala veni la putere, armat'a romana trecu Dunarea si se acoperi de gloria; diplomati'a romana facu, cá elementulu romanu dela Dunare se fia recunoscutu de Europ'a ca o necesitate a ecuilibrului european; Regatulu Romaniei se inaltá mandru pre orizontele staturiloru de rangulu si védia! Viéti'a publica, conditiunile de prospere Romaniei 'i suntu date in manile proprie (Asia este, bravo!)

Candu noi romanii de sub corón'a santulu Stefanu, vomu avé o lege electorala drépta, si recerutele garantii pentru libertatea electorala drépta: atunci — nime mai cu placere, zelu si bucuria se va inbuldi la urna si in dieta tierii si atunci de buna séma patri'a nóstra comuna va esi din im-

pasulu, in care au impins'o domnii maghiari, si din calamitatile, de cari este bantuita. (Asia e, fórte bine!) Astadi potemu noi se contribuimu ceva spre indreptare, prin participarea nóstra ori catu de zelósa la alegeri? Se nu ne facemu ilusiune. Nimicu nu potemu, decatu celu multu se mai incercamu a luminá si capacítá pre cei de susu prin cei puçini, posibili alesi ai nostri, prin unele cercuri, deja dedate a alege, dedate a invinge contra tuturoru intrigeloru si violentieloru domnesci.

Comisiunea D-vóstre, la deslegarea problemei sale s'a adoperatu a tiené contu de tóte atinsele consideratiuni, de tóte binemotivatele opiniuni, sperandu, ca astfelu va intru'ni unanimitatea adunarei. Astfelu a trebuitu se recunósca, ca romanii din Transilvani'a, ori catu se dorésca si se se sfortieze, pe lunga legile si administratiunea politica de astadi, nu potu fi in stare a alege atati si astfelu de deputati nationali, cari se le re-presente cu efectu si demnitate interesele cele mari, (Asia e!) si se ié asupr'a loru responsabilitatea faci'a de viitoriu. Prin urmare Comisiunea s'a acomodatú votulu acelor'a, cari credu, ca sub presiunea greleloru impregiurari de astadi, romanii din Transilvani'a n'au locu, n'au ce se caute in dieta din Budapest'a. (Fórte bine! si applause sgomotóse!) Er' incatu privesce partile apartienatórie Ungariei proprie, Comisiunea, desi s'a convinsu, ca si acolo legea si administratiunea faci'a de romani este fórte nedrépta si aceasi sistema de aperare domnesce, totusi a trebuitu se recunósca adeverulu, ca in acele parti, la unele locuri, prin incordarea de puteri, alegatoriloru romani le-a succésu a realisá alegeri nationali eminente, desi in numeru fórte neinsemnatu; deci aflandu oportunu si chiaru de lipsa, cá atari barbati, macaru catu de puçini, se se infaciesieze la dieta unguresca, pentru de a dá acolo fidela ecpresiune necasuriloru nóstre si nevoiloru tieriei, si a rogá si conjurá pre cei dela putere, se 'si schimbe politic'a si sistem'a faci'a de romani, propune continuarea activitatii.

Comisiunea a aflu de bine, si chiaru necesariu, a da cea mai viua si sincera ecpresiune adeverulu, ori catu de neplacutu si durerosu este elu in situatiune, si a dovedi prin fapta, ca romanii, nu se eschidu din legelatiunea ungara si din viéti'a publica, de buna vóia, din principiu, pentru a demonstrá, ci numai din amar'a necesitate; prin urmare ca, unde legea si esecutarea ei, le lasa spaci, macaru catu de angustu, chiaru cu grele lupte, suntu gat'a a-lu ocupá; macar' ca nu léga vreo mare sperantia de succésu alu luptei sale, ci mai multu dorindu a-si manifestá lealitatea si patriotismulu, de care suntu condusi intru tóte (Asia e, bravo!)

Noi, domniloru, ori catu de superati si neindestulati totu nu trebuie se desperamu, ci se sustienemu credinti'a, ca in fine ne va succede a convinge pre cei dela putere, despre retacirea loru, si nedreptatea ce ne facu; de acea punemu multu temeiu pe mergerea catorva demni barbati nationali la dieta, pentru de a spune si convinge pe domnii maghiari, ca romanii toti 'si iubescu patri'a si toti din profundulu animei regreta politic'a domniloru, cari din ea facu pentru popórele nemagiare unu carcere; Romanii cu doru si sinceritate se intereséza de sórtea patriei; recunoscundu intr'ens'a scutulu si aparamentulu esistintiei si desvoltarei si fericirei tuturoru, si oftandu, cá ea prin urmare se devina pentru toti fiii ei mama adeverata, (Aplause eustasiastice si vivate!); ér' de la domnii maghiari asteptandu, cá dora voru fi ajunsu si ei se precépa, ca — nu mai merge cu forti'a, nedreptatea si insielatiunea; ca pe acésta cale, prin aceste mijlóce, numai ne ruinamu recipocamente, maghiarii sfortianduse, risipindu puterile tieriei, pentru de a ne a pesá si impedéca desvoltarea nationala; noi sfortiandune in resistinti'a pentru de a ne salvá esistinti'a si viitorulu; pe candu toti, cu puterile impreunate cá fratii, cate bune si frumóse amu poté face, catu progresu, cata fericire amu poté mijloci pentru tote nationalitatile, cata bucuria si linisce sufletésca amu causá monarchului comunu; deci ca este ór'a suprema, cá se inauguramu o nóua sistema politica, basata pe inbirea, stim'a si armoni'a tuturoru popóreloru patriei, pentru binele tuturoru si securitatea comuna! (Asia e, bravo, se traiésca!)

Comisiunea a adausu propuneriloru ei si o programa speciala, carea se servésca cá de conducere pentru parti'a nationala si deputatii ei, (Bravo, se traiésca!) care programa se va aduce separatu la desbatere (Fórte bine.)

Dupa această raportorul Babesiu, dandu cetire propunerii Comisiunii, recomanda această spre primire, spre primire unanima; căci ori catu ne amu consultă, altă mai buna, mai corespundetoria impregiarilor abé vomu fi in stare a combină. (Aplause sgomotose, strigari de, se primesce! Primimu, bravo, bravo, in fine urari de „se traiésca“ indelungate!)

Cronică a evenimentelor politice.

In cameră deputatilor din Vienă s'a intemplantu in sedintia tenuta in 20 Maiu unu evenimentu politicu, care este unicu pên'acum in istoria parlamentara a Austriei: Esirea din sala sedintiilor in decursulu desbaterilor a intregului partid fidelu constitutiunii (Verfassungstreue.) In desbatare se află o propunere a contelui Hohenvart pentru a-se alege o comisiune, care se cerceteze, intru câtu a comisu tribunalulu supremu prin sentintia s'a, data in privintia alegerilor marei proprietati din Austria superioară, o incalcare in competentia camerei si apoi se-sifaca propunerile sale in această privintia. Contele Hohenvart si motiva propunerea declarandu, că camera nu pôte se accepta o incalcare in competentia s'a dela niminea, nici chiaru dela tribunalulu supremu. Déca ar' accepta nesce asemenea incalcare s'eu celu pucinu, déca le ar' ignora numai: atunei ar' dovedi cu această, că nu 'si intielege inalt' a chiamare, necum se si-o implinésca. In interesulu constitutionalismului si alu demnitatiei camerei trebuie s'impedecamu o asemenea jurisdictiune indoita.

In mijloculu unei linisce profunde se radica d. Herbst pentru a da declaratiunea chipzuita in cluburile fractiunilor partidului liberalu. Această declaratiune se provoca la art. IV alu constitutiunii, relativu la tribunalulu supremu, unde se dice: „Asupra cestiunii, déca deciderea unui casu este de competentia tribunalulu supremu, decide numai tribunalulu supremu singuru.“ Deci propunerea contelui Hohenvart sta in contradictiune cu textulu claru alu constitutiunii, prin urmare este anti-constitucionala. A lua parte la desbatarea unei asemenea propuneri nu pôte sili pe coreligionarii sei politici nici o dispositiune a regulamentului; de aceea ei nu voru lua parte nici la desbatarea, nici la alegerea comisiunii; si alegerile, ce ar' puté cadé asupr'a lor, nu le voru primi. Intre vii aplause si bateri de mani parasescu toti membrii partidului liberalu sala sedintiilor. Marii proprietari din Moravia, cari stau afara de partitele din camera, se alaturara si ei langa deputatii liberali; trei ruteni remanu in sala.

Hohenvart, luandu de nou cuvintulu, dice, că aci nu este vorba de fixarea competentiei tribunalulu supremu, ci de o incalcare a acestuia in competentia camerei. Propunerea s'a prin urmare nu este neconstitucionala. Déca unu tribunalu ar' puté se-si aproprieze astadi o parte, mane alt' a din competentia parlamentului, constitutionalismulu ar' sta pe nisce picioru de lutu. Elu se mira, cum pôte unu omu că d-lu Herbst se apere o asemenea teoria. Cameră n'are se fia ingrijiata din caus' a obiectiunii facute, ci trebuie se proceda la alegerea comisiunii. Dup' acest' a Kowalski declara in numele rutenilor, că si ei se alatura la declaratiunea lui Herbst si parasescu de asemenea sala. Propunerea lui Hohenvart este apoi primita. Dup' această urméza prim' a cetire a propunerilor d-lui Zeithammer, relative la schimbarea legii electorali. Partidulu liberalu nu s'a reintorsu in sala pentru a asista la această cetire.

Din Paris se anuncia un' a din cele mai mari victorii, ce a raportatu pên'acum in politic' a interioară d-lu Gambetta. Se scie, că inca de multu se afla la ordinea dile schimbarea legii electorale existente. Din momentulu, in care d-lu Bardoux a facutu in camera propunerea, de a se introduce de nou scrutiniulu de lista, dupa care fiacare alegetoriu votéza pentru toti deputatii, ce-i alege unu departamentu intregu, in loculu actualulu scrutiniu de arondementu, dupa care unu numeru anumitu de alegatori votéza pentru unu singuru deputatu. Unulu din cei mai aprigi operatori ai nouei legii electorale a fostu incontestabilu d-lu Gambetta; pentru aceea presedintele camerei 'si-a si pusu in cumpana tota influintia s'a, pentru că legea Bardoux se primésca aprobarea camerei. Acést' a lege a venitu la desbatare in camera la 19 Maiu. Pentru a apleca

cumpan' a succesului in partea ei s'a impartasitu la desbatarea, la care a datu ea ansa si d-lu Gambetta. Dinsulu luandu cuvintulu declară, că nu se impartasiesce la desbatare pentru a responde la insinuari s'eu acuzari personale si nici pentru a-se apera contr' a unoru tendintie, cari ar' fi criminale s'eu ridicule. Dupa ce declara, că in totdeauna a aretatu unu respectu mai mare pentru constitutiune, decâtu că-se fi cautatu vreo data a tiené in siacu puterea esecutiva, care este supremulu reprezentantu alu tierii, incepe a desvolta argumentele sale in favoarea scrutiniului de lista. Argumentulu de capetenia a fostu, că noulu modu de alegere face cu totul illusorie candidaturile oficiali; acestu modu de alegere este apoi singurul capabilu de a da o camera, care se fia in stare a deslega cestiuni mari fara de a fi intru nimic' a influintiata de interese locali. Dupace repetéza in fine tôte argumentele aduse contra scrutiniului de arondementu de o jumetate de anu incoce, incheia prin cuvintele: „Va depinde dela camera a assignura tierii o politica larga si roditoria reintorcându-se la scrutiniulu de lista. Ea nu va voi se atraga asupr' a si imputarea de a fi perdutu tielurile vietii, pentru a mantui viétia insasi.“ Vorbirea d-lui Gambetta a avutu unu mare efect. Cameră a decisu in urm' a ei cu 243 de voturi contra 235 a trece la desbatarea speciale a legii. Legea in sfarsitu a fostu primita definitivu. Primirea ei constitue pentru d-lu Gambetta o victorie cu atātu mai mare, cu câtu guvernulu, desi s'a mantienutu neutralu in desbatarea legii, era contrariu alu ei. Acum va urma la ordinea dile de siguru cestiunea, déca ministeriulu d-lui Ferry va mai puté sta multu timpulu la carm' a tierii acum, candu d-lu Gambetta este stapanulu absolutu alu situatiunii.

Cris' a ministeriale din Itali' a inca nu s'a sferisitu. D-lu Sella n'a reusitu inca a compune unu ministeriu. Ultimele sciri ne spunu, că fara disolvarea camerei, ne fiindu in stare se formeze noulu cabinetu, a depusu in manile regelui mandatulu, ce primise. Regele la consiliulu d-loru Depretis si Cairoli a insarcinatu pe d-lu Mancini cu formarea noului cabinetu.

Macedo-Romani.

Impartasimu partea de capetenia a unui importantu articulu referitoriu la romanii din Macedonia, publicatu de d-lu F. Kanitz in diariulu „Augs. Allg. Ztg.“ Acestu articulu probéza, că press' a européna incepe in fine a se ocupa scriosu de valorosulu poporu romanescu dela muntele Pindu si Emu. Fia că Europ' a politica se nu mai intarzieze multu vreme cu recunoscerea cestiunii politice si sociale a fratiloru nostri din Orientu.

Eata artic. d-lui Kanitz:

In cadrulu pestritiului mosaicu alu popóreloru Europei orientale ese la ivéla din nou si pe neasteptate unu nou elementu. Romanii asiedati pe langa granitiile Greciei au protestatu cu energia la Sultanulu in potriv' a cedarei lor la această, si manifestă o atitudine ostila acestui regatu. Cine suntu acesti Macedono-Romani, ce se aréta deodata pe aren' a politica? Unde s'iedu ei? Care le este numerulu? Intrebarile aceste au fostu puse de atatea ori in timpulu din urma, in câtu mic' a schitia ce urméza va interesa pôte pe cetitoru mai vertosu, dupa ce declaru deja dupe acum, că Romanulu macedonénu s'eu „Tintiarulu“ forméza unu importantu elementu culturalu alu Turciei.

Postulu celu mai inaintatu spre medianópte alu remarcabilulu grupu de media-di alu poporului romanu, 'lu intempinamu in Vien' a. Lui 'i apartienau fundatorii firmelor cunoscute de tóta lumea: Sina, Dumba, Tirka, eruditulu Karajanici. Acestia fura luati dreptu Greci, ca-ci in genere puçinu se sciea despre Macedono-Romani, si professorulu Thumanu din Halle ar' afirma si astadi, déca ar' trai' cá acum o suta de ani: „Cunoscú profesori de istoria, cari nu au sciutu nimicu nici macaru despre esistentia lor.“ Romanii in cestiune se numescu, „Rumuni“, căci precum locuitorii noului regatu europénu, asia si ei isi deducu originea directu dela Romani, de si putemu dice, că este doveditu, cum că stramosii lor au fostu mai multu autoctoni romanisati, cari au adoptatu limb' a cuceritoriloru. Grecii ii numescu in batjocura „Kutio-Vlahi“ (Romani ce chiópata) iar Slavii „Tintiaru“, fiindu-că esprima pe cinci alu Romaniloru dunareni, mai móle, că çinçi“.

Tipulu Tintiariloru e, cu totu amesteculu lor cu rasele straine, cari ii inchidu de tôte partile fórte caracteristicu. In deobste strins' a inrudire cu Romanii din Dacia e evidentu. Capulu bine formatu, colórea bruna, trasurile nuantiate, ochii negri si intepatori, expresiunea lor, care tradéza inteligentia si energia, colórea inchisa a perului si frumuseti' a femeiloru suntu comune ambeloru grupuri.

Tintiarii apartienu bisericei grecesci ortodoxe, liturgi' a inse se face in limb' a romanésca. Spre a 'si pastra dreptulu acesta, coloni' a tintiara din Pest' a sacrificatu mari sume de bani, intr' unu procesu costisitoru cu comunitatea greca de acolo, cu care posede o bisericu comuna, péna candu imperatulu Franz i-a recunoscutu acestu dreptu printr' unu decretu imperialu. Pe langa idióm' a lor identica cu cea romanésca, Tintiarii 'si aproprieza limb' a aceloru popóre, cu cari locuiescu. In Macedonia romanulu vorbesce mai multu grecesce, limb' a care, adoptata in scriere si comerciul a strimtoratu in mare parte limb' a autoctona. Asia buna óra la Arta superioară; dér' mai vertosu in partea nord-vestica a regatului.

Tintiarii au fostu presintati mai inainte numai cá pastori si negustorasi neluandu-se inse in bagare de séma marea lor pornire spre industri' a artistica si talentulu lor pentru architectura, desi facédu abstractiune de Constantinople; Atena si Belgradu, pe langa bulgari ei suntu singurii architecti in triungiulu illiricu. E aprópe o minune, cum a-acesti primitivi copii ai muntiloru, cari abia sciú purta adese ori creionulu, desléga temele cele mai grele, constructi' a de poduri de pétra cu arcuri priceperóse, de biserici cu cupole etc., numai cu ajutoriulu priceperóse si talentulu lor inascatu. Ce e dreptu in privint' a puritatiei stilului operile aceste architectonice nu trebuiescu criticate dupa o norma pré aspra; unele inse precumu biseric' a cu cinci cupole din Semendria in Serbi' a, potu sustiené pré bine comparatiunea cu constructiunile unoru ingineri germano-serbi, instruiti pentru lucrarile tehnice, ba ele le suntu superioare, déca ne gandimu, ca cunoscintiele Tintiarului trecute dela tata la fiu, nu forméza de catu cate-va scóle si mai vertosu, déca esaminam instrumentele rudimentare, cu cari elu lucréza.

In generalu Tintiarulu e architectu, zidaru, dulghieru si templaru in un' a si in aceiasi persóna. Luandu afara materialulu metalicu adusu din strainatate, elu face singuru ori-ce constructiune. Cá lucratoru in argintu si poleitoru se bucura de o reputatiune meritata; frumósele lucrari in filigarn, cari provocasera la espositi' a din Vien' a, in secti' a turéscu, o legitima admiratiune, au esitu din mani de Tintiaru. Intieptiunea, amu puté dice, sirenti' a s'a inascatu, Tintiarulu si-o aplica in deosebi cá mijlocitoru comerciulu intre orientu si occidentu; elu tocmai astu-feliu monopoliséza comerciulu continentalu alu Turciei, cá si Arménulu si Greculu comerciulu litoral. Multe case comerciale macedo-romane se gasescu intr' o conexiune directa cu primele fabrice din centrulu Europei.

Tintiariloru nu li se pôte imputa, de câtu pe nedreptu, lips' a de sentimentu nationalu; dimpotri va trebuie se ne miramu cumu de ei risipiti in oase, printre némuri cu unu mare trecut istoricu si cu mari perspective pentru viitoru n'au fostu asimilati de acestea anca de multu. Romanulu macedonénu presinta aici o inderetnicia analoga cu a ovreului, care castiga anca in valóre, déca ne gandimu, ca pe elu nu 'lu separa de vecinii sei nici o bariera religiósu.

Autorulu articulu semnaléza dup' această silintie, incoronate de multe ori cu succesu, ale Greciloru de a despoia pe Macedo-Romani de limb' a strabuniloru lor si de-a le inabusi consciintia nationala. Miscarea, ce se vede astadi intre ei, sprinjită si de guvernulu romanescu, va paralisa pentru totu-deauna manoperele elenismului, si Macedo-Romanii — alu caroru numeru autorulu 'lu fixéza la 500,000, — cunoscuti de Europ' a si tari prin individualitate loru nationale reimprospetata, voru deveni pentru diplomati' a européna unu factoru insemnatu in viétoria organizare a Orientului si unu elementu menitu s'eparalizeze aspiratiunile de grandomania ale Bulgariloru si Greciloru.

Diverse.

(Principele de coróna Rudolf si august' a s' a socia principés' a de coróna Stefani' a.) petrecu de cateva dile deja in Pest' a. Dupa cum era decisu, mostenitoriulu tronulu austro-maghiaru a sositu in capital' a Ungariei in 18 Maiu dupa amédu. Tempulu era magnificu, multimea de poporu pe stradele cele bogatu impodobite era imensa. Acést' a multime a primitu cu unu mare entusiasmu August' a juna parechia si pretutindinea a intempinat' o cu cele mai simpatice strigari de: „Se traiésca“. Impresiunea simpatica, facuta de tiner' a mirésa asupr' a tuturoru, este mai pe susu de ori-ce descriere. Dela granitia incepédu si péna in castelulu din Bud' a calatori' a junei parechi imperiale, dupa cum ne spune „Corr. Polit“, n'a fostu decâtu ó lunga inlantuire de ovatiuni si de salutari de totu felulu. Multimea de poporu, adunata spre a aclama pe inaltii casatoriti pe la tôte statiunile, erá fórte mare. La granitia augustii óspeti au fostu salutati de númerose deputatiuni in frunte cu contele Esterházy, comitele supremu alu comitatului. Diversele deputatiuni au fostu primite din partea

augustiloru insuratiei a dou'a di Joi in 19 Maiu, la orele 11¹/₂ nainte de prandiu. In spatiósele sale de primire erau adunate preste 3000 de persóne. In suit'a parechei imperiale se afla ministrulu-presiedinte Tisza si baronulu Oreczy. Dintre deputatiuni mai antaia a fostu primita deputatiunea capitalei, condusa de primulu primariu d-lu Ráth, de primariulu Kammermeyer si de vice-primariulu Gerloczy. La locutiunea pronunziata de d-lu Ráth principele de coróna respunse cateva cuvinte, in care multiimi in numele Seu si alu iubitei Sale socie pentru entusiast'a primire, ce li s'a facutu.

August'a consórta a mostenitoriulu tronului inca a pronunziata cateva cuvinte de multiamita in limb'a maghiara, in cari pomeni, cá Ungari'a a fostu loculu de predilectiune, unde a petrecutu augustulu seu mosiu si loculu de nascere alu prea iubitei Sale Mame, care a invetiatu-o de timpuriu a iubi acést'a tíera. Cuvintele pronunziate de principés'a Stefani'a au provocatu cele mai entusiastice strigate de „Se traiésca“ din partea membrilor deputatiunii: Dupa acést'a inalt'a parechia incepú se essamineze obiectele de arta, ce I s'au adusu cá daru de nunta din partea orasiului B.-Pest'a. Dupa retragerea acestei deputatiuni fura primite deputatiunile diverselor municipie si corporatiuni: Episcopatul cat. inspectoratele ambelor confessiuni protestante precum si clerulu gr. or. se presentara in corpore. Dupa finirea receptiunilor principele Rudolf si principés'a Stefani'a facura o visita archiducelui Iosifu. Soareu'a data sér'a de augustii casatoriti a fostu cercetata de preste 2000 de persóne dintre cele mai alese.

(Arcu de triumfu.) La intrarea in gar'a Predealu, unde se atingu marginile intre Romani'a si Transilvani'a, se afla ridicatu unu arcu de triumfu, facutu d'in verdétia, cá semnu de o viatia verde si inalta, care se doresce noului regatu alu Romaniei de cátra toti amicii ei.

(Accidentu.) La tunelulu de lunga Sinaia, tocmai pe candu trecea unu trenu de marfuri, s'a surpatu malulu muntelui si a acoperitu mai multe vagóne.

M. S. Regele a primitu din partea Escelentiei Sale d-lui Presiedinte alu Republicei Elvetice o scrisóre, prin care in numele consiliului federalu elveticu respunde la notificarea proclamarei regatului Romaniei si esprima felicitari M. S. Regelui.

(Cestiunea monetara.) „Daily Indicator“ da urmatórele amenunte despre cestiunea monetara: Din 1.066,000,000 de locuitori ai globului, la care metalele pretióse sunt in intrebuintiare, 841.000,000 se servescu esclusivu numai de argintu si 85.700,000 de aur; numai 139,300,000 intrebuinciéza ambele metale. Din cele ce precedu resulta, cá din tóta poporatiunea, care bate moneta, bimetalistii figuréza cu 139.300,000. Eata unu argumentu fórtu elocuentu in favórea monometalismului.

(Necrologu.) In 15 Maiu a. c. a repausatu in Domnulu Lucrétia Barbu, fidel'a si virtuos'a consórta a capelanului gr. cath. din Mediasiu Iosifu Barbu, in fraged'a etate de 21 ani, dupa una convietuire conjugale de 5 ani, lasandu in doliu pre iubitulu seu sociu si pre toti consangeni sei, éra in 17 l. c. a fostu concomitata la cemeiteriu, deplansa de toti locuitorii Mediasului fara distinctiune de nationalitate si confesiune. Eterna amintirea ei! — éra sociului intristatu potere si barbatia, cá se póta ingriji si cresce pre unic'a s'a flica, pre a carei buze decedat'a, impresurata de dorerile mortiei, n'a potutu depune ultimulu sarutatu maternu.

(Edificiile in Americ'a.) De cátuva timpu se construescu la New-York case in proportiuni cu totulu necunoscutu in Europ'a. Anulu trecutu s'au redicatu in marea metropola a Statelor-Unite la 2,200 de edificii, cari au costatu 115 millióne de franci. Terenulu a devenitu atatu de scumpu, in catu in unele cartire se zidescu case de o inaltime spaimantatóre, unele au pene la 14 rinduri. Dintre tóte casele particulare din New-York, cea mai frumósa este actualmente acea a d-lui Mackay, marele proprietariu de mine in Californi'a supranumitu regele Far-Westului; valórea casei e de aprópe 4 millióne de franci. D. Vanderbilt construescu un'a, care nu va fi intru nimic mai pe josu. Lemnari'a facuta cu lemnele cele mai frumóse din tóte tierile de pe globu va fi ornata cu sculpturi esecutate de cei mai iscusiti artisti ai Europei si ai Americi. Salonele si camerele voru fi decorate cu plafonuri zugravite si cu paretii cumparati in Fraçi'a, si intre usile acestei bogate locuintie se va vedé si o reproducere a famósoloru usi de bronzu ale Baptisterului din Florenti'a, demne a deschide paradisulu, dupa cum dicea Michel-Angelo. Acésta copia a capo-d'operei

lui Ghiberti s'a platitu unui artistu florentinu cu 75,000 franci. Subiectele luate din Genesa: Creatiunea, deluviulu, Esau si Iacobu, Iosifu, Sinaia, regin'a Sabei, precum si istori'a santului Ion-Boteiatorulu sunt sculptate pe ea cu o arta admirabila. Partile New-Yorkului, unde se zidescu acéste maretie palate, nu erau de cátu nisce balti in vremea, candu Olandesii se stabilira acolo si fundara Noul-Amsterdam.

M. o. Domnule Redactoru!

In nr. 54 din 21/9 Maiu alu m. pretiutei „Gazete“ ati publicatu o notitia, prin care aduceti la cunoscenti'a cetitoriloru, cá tégulu de Brasiovu nu se va tiené, dupa cum ne spunu calindariiele la 23, 24, 25 Maiu, ci, conformu rectificarei, ce a facutu magistratulu din Brasiovu, va avé locu la 23, 24 si 25 Iuniu st. n.

Nu scimu, care dintre calindare a provocatu acést'a rectificare din partea magistratului; atatu inse scimu si ve rugamu a constata si D-v. cá in calindariulu de casa pro 1881, publicatu de noi, dat'a tégului de Brasiovu este corectu aretata, adica la 11, 12 si 13 Iuniu st. v. etc. etc.

Brasiovu 11 Maiu 1881.

Ai D-v. devotati
L ó w, Gerula & Comp.
tipografi-editori.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 24 Maiu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.60	Imprumutulu cu premiu ung.	125.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare	134.20	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	111.75
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	90.60	Rent'a de harthia aust.	76.75
dto. (II-a emisiune)	108.25	„ de argintu „	77.15
dto. (III-a emisiune)	96.75	„ de auru „	95.15
Bonuri rurale ungare	98.50	Losurile din 1860	133.—
dto. cu cl. de sortare	97.75	Actiunilebanceiaustr.-ungare	833.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.—	„ bancei de creditu ungare	352.50
dto. cu cl. de sortare	96.75	„ bancei de creditu austriace	349.—
Bonuri rurale transilvané	97.—	Argintulu	—
„ croato-slav.	98.—	Galbini imperatesci	5.52
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	95.50	Napoleond'ori	9.30
		Marci 100 imp. germ.	57.20
		Londr'a	117.15

Cursulu de Bucuresci

dela 9/21 Maiu 1881.

Valori	Scadenti'aj Cupóneloru	Cum-pera	Vinde
5 ^o / _o Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	89. ¹ / ₂	90. ¹ / ₂
6 ^o / _o Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100. ¹ / ₂	101. ¹ / ₂
8 ^o / _o Oblig. domeniiale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—	103.—
6 ^o / _o Oblig. cailoru fer. rom.	1 Iuliu	102.—	103.—
7 ^o / _o Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	105. ¹ / ₂	106. ¹ / ₂
7 ^o / _o „ „ urbane	idem	103. ¹ / ₂	104. ¹ / ₂
8 ^o / _o Imprum. municipalu	idem	107.—	108.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobénda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	230.—	235.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	27. ¹ / ₂	28. ¹ / ₂
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	925.—	950.—
Auru contra argintu		¹ / ₄	1. ¹ / ₂
Auru contra bilete hipotec.		¹ / ₄	1. ¹ / ₂
Auru contra bil. de Banca nat.		¹ / ₄	1. ¹ / ₂
Florini Val. Austr.		2.15	2.16

Multiamita publica.

(Fine.)

Panteleimon Dima 1 fl. Vasile Voina 2 fl. G. Bimbanu 1 fl. N. Bidu 1 fl. Popp 1 fl. D. Muntean & Co. 1 fl. I. Dogarescu 1 fl. S. C. Margineanu 1 fl. Fratii Stanescu 10 fl. Theodor Nicolau 1 fl. I. A. Navrea 3 fl. Andreiu Pitisiu 1 fl. Ioan Popea 1 fl. Ioan Lengeru 3 fl. N. T. Ciureu 2 fl. Petru Nemesiu 2 fl. Ioanu Priscu 1 fl. Nas. Sfetea 1 fl. A. Andronic 1 fl. Petru Archimandrescu 2 fl. Efrosina Ioan 1 fl. Simeon Damian 1 fl. Ioan N. Gamulea 1 fl. N. N. p. scóla 20 fl. N. N. pentru bisericu 20 fl. Ioan Dusoiu 1 fl. Dr. Cioranu Petru 10 fl. Georgiu Laslu 1 fl. Const. I. Popasu 5 fl. Iosifu Popu 1 fl. Orgidan & Furnica 2 fl. Cocóna Marghiola 1 fl. Andreiu Bantoiu 1 fl. Ioan de Lemeny 5 fl. N. N. 1 fl. Redactiunea Gazetei 2 fl. Dr. Leucescu 2 fl. N. N. 1 fl. N. N. (Aron Sofran) 2 fl. Nicolau Ciornitia 2 fl. Ioan Peligrad inv. 1 fl. George Ucenescu 1 fl. N. N. Alesiu 2 fl. Andreiu Lupan 1 fl. Gregoriu Porescu 1 fl. Ioan Oprean 1 fl. la olalta 81 fl. asemenea de la alti 53 Crestini cu Crucerii 11 fl. 76 cr. Sum'a totala 192 fl. 76 cr.

2. dela 17 Comune bisericesci: 79 fl. 60 cr. si an. Resnovu 12 fl. 10 cr. Zernesti 16 fl. 28 cr. Poarta si Vama-Branului 14 fl. 44 cr. Tohanul vechiu 8 fl. Carstian 3 fl. Ghimbav 4 fl. 40 cr. Tintiaru 5 fl. 90 cr. Stupini 2 fl. 14 cr. Brasiovul vechiu 2 fl. 7 cr. Lisneu si Bikfalu 2 fl.

60 cr. Kókos 2 fl. 60 cr. Fárkosvágo 1 fl. 30 cr. Doboli infer. 1 fl. 50 cr. Presmir 1 fl. 57 cr. Filia Basatelek 1 fl. 80 cr. Dni fratii Temesvari din Uzon 10 fl. Sum'a Sumaria 282 fl. 36 cr.

Doberleu in 17 Aprile 1881.

Ioan Olteanu m. p. parochu.

Nr. 4945/1881.

Concursu.

Spre ocuparea postului de cancelistu magistratualu, devenitu vacantu si impreunatu cu unu salariu anualu 400 fl. si 100 fl. bani de quartiru, se escrie prin aceasta concursu.

Doritorii pentru acestu postu au — pe langa asternerea documentelor asupra cercetarei corespundietórie scolari, asupra destoiniciei in resortulu de cancelaria, asupra cunóscerei limbelor patriei, precum si asupra acelei recerintie, cumca densii nu au trecutu preste etatea de 40 de ani — de a si asterne petitiunile astufeliu instruite péna in 4 Iuniu a. c. la 5 ore dupa prandiu subsemnatului officiu.

Brasiovu 19 Maiu 1881.

1—3

Magistratulu urbanu.

Numai odata

se ofere o ocaziune asia de favorabila de a procura unu orologiu escelentu cu jumetate pretiulu.

Desfacere grandiósa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elveti'a. Consecenti'a a fost emigrarea lucratoriloru in masse care a periclitatu esistenti'a fabriciloru. Si fabrica representata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabric'a de orológe, a inchisu de o cam data fabric'a s'a incredintandu-ne pe noi cu vendiarea fabricatelor sale. Aceste asia numitele orológe-de-buzunariu-Washington sunt cele mai bune de pe lume, sunt fórtu elegantu gravurate si infrumsetiate si lucrate dupa sistem'a americana.

Tóte orológele sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantám pentru fie-care 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin acésta in publicu, cá suntemu gata a reprimi si schimba fia-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoare de buzunariu fare cheia de intorsu la tórta cu mantela de cristalu, regulate cu acurateti'a estra-ordinara pe secunda; afara de aceasta aurite prin electro-galvanismu nou, dimpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancore esemplare de lucsu din argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emailu, aratoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.50 de unulu, tóte repassate pe secunda.

1000 orológe-cilindre infrumsetiate in capsulu de nickel argintu, cu sticla lata de cristalu pe 8 rubinuri fórtu finu repassate, dimpreuna cu lantiu medalionu si cutie de catifea, mai nainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orológe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de officiu monetariu c. r. pe 13 rubinuri, afara de aceasta aurite prin electricitate, fórtu finu regulate. Orológele au costatu mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unulu.

1000 orológe remontoire-Washington de buzunariu din argintu greu si veritabilu de 13 loti probatu la officiu c. r. de punciare, pe langa garantia severa repassate pe secunda, cu mecanismu de nickel asia, incátu orológele acéste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orológele acéste au costatu mai nainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de eftinu numai cu fl. 16. Afara de acestu langa fia-care orologiu se da gratuitu unu lantiu medalionu si cutia de catifea.

1000 orológe pentru dómne, de aur veritabilu cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orológe remontoare de aur veritabilu pentru domni seu dómne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orológe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu do sunatu, mai nainte cu fl. 6, acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orológe desteptatóre cu aparatu de larma, fórtu finu regulate, aplicabile si cá orológe pe masa de scrisu, mai nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru fórtu finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemmu, de intorsu in fiacare a opt'a di, regulate finu pe secunda, fórtu frumóse si imponente; de óra-ce unu astfelu de orologiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipseasca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfelu de piesa de cabinetu este decoru in fia-care locuintia. Orológele acéste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabnolosulu pretiu exceptionalu de eftinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orológe pendule are se adauga si o arvuna.

Adresa: 18—24

Desfacere de orológe

Fabricei de orológe Fromm.

Viena, Rothenhurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.